

**S T R U Č N É
D Ě J I N Y
S L O V A N S K É
M O R A V Y
V D A T E C H**

Moravská národní obec 1991

6. stol. První Slované a jejich kultura na Moravě
1. pol. 7. stol. Morava se stala součástí prvního pokusu o vytvoření západoslovanského státu tzv. Sámovy říše. Po Sámově smrti říše zanikla
2. pol. 7. stol. první opevněné komplexy v místech pozdějších velkomoravských hradišť
8. stol. vznik nadkmenového útvaru na území Moravy, tzv. „Stará Morava“
- 822 vyslanci Moravy „legáti Moravanorum“ se zúčastnili sněmu království Franků ve Frankfurtu n.Mohanem jako zástupci státu, který není součástí Franckého impéria
- 832 - 833 kníže Mojmír, vládce Moravy, obsadil Nitransko, vypudil nitranského knížete Pribinu a sjednotil „Starou Moravu“ a Nitransko v jediný státní útvar – Velkomoravskou říši
Nitransko nadále zůstává údělným knížectvím Mojmírovců
- 846 vpád Ludvíka Němce na Moravu
- 846 - 870 vpád knížete Rostislava
Po celé období jeho vlády trvají neúspěšné snahy Franků získat mocenský vliv na Moravu
- 855 neúspěšná vojenská výprava Ludvíka Němce proti Rostislavovi
- 861 Moravané ovládli část Panonie, dosud ovládanou Franky.
Na francké straně padl blatenský kníže Pribina, který se zde Usadil po svém vyhnání z Nitranska
- 863 jako výsledek Rostislavovy snahy i o církevní osamostatnění přichází z Byzancie Konstantin a Metoděj, kteří vytvářejí na Moravě církev, Užívající slovanské liturgie
- 864 vojenská výprava Ludvíka Němce proti Rostislavovi, Moravané. obklíčení a donucení k míru pod Děvínem
- 867 cesta Konstantina a Metoděje do Říma
- 868 papež Hadrián II. Povolil slovanský jazyk jako liturgický
- 865 v Římě umírá Konstantin - Cyril
- Papež Hadrián II. Zřídil samostatnou církevní organizaci pro Moravu
Obnovením panonského arcibiskupství s arcibiskupem Metodějem a užíváním slovanské liturgie

- 869 neúspěšný vojenský vpád Karloman, syna Ludvíka Němce, na Moravu
- 870 vnitřní krize na Moravě. Rostislav zajat svým synovcem Svatoplukem, vězněn i Metoděj a časem i sám Svatopluk. Morava obsazena Franky
- 870 - 894 vláda knížete a později i krále Svatopluka. Za jeho vlády dosáhla Velká Morava největšího teritoriálního a mocenského rozmachu. Postupně získáno Vyslansko, české knížectví, srbské území mezi Sálou a Labem, území při řece Odře, území za Tisou a v povodí Kriše
- 870 Karloman okupuje Moravu, vůdcem Moravanů Slavomír, válka proti franckým místodržícím Viliamu a Engelšalkovi

Regensburský sněm, soud nad Rostislavem a Metodějem
- 871 vpád bavorského vojska se Svatoplukem na Moravu, po přeběhnutí Svatopluka na stranu Moravanů Bavoři poraženi, vladařem Moravy Svatopluk
- 872 neúspěšný vojenský vpád Franků na Moravu
- 873 na žádost Moravanů je papežem Janem VIII. sídlo arcibiskupství přeneseno na Moravu a svěřeno pod ochranu Svatopluka. Arcibiskupství byla podřízena nejméně tři další biskupství, spravující ostatní části Velké Moravy

Ludvík Němec uzavřel mír s Moravany
- 879/880 Svatopluk je papežem povýšen na krále, nepodléhajícího moci západořímského císaře
- 883/884 obsazena Panonie až po řeku Drávu
- 885 po smrti Metodějově se střetli slovanští a latinští duchovní
Slovanští kněží donuceni opustit Moravu

zákaz slovanské liturgie papežem
- 889/890 - 895 po smrti pražského knížete Bořivoje se ujal vlády v Čechách Svatopluk
- 892/893 války s bavorským knížetem Arnulfem, který si na pomoc přizval Maďary
- 894 - ? vláda Mojmíra II.
domácí dynastické spory měly za následek oslabení říše
- 895 k bavorskému Arnulfovi se přidala česká knížectví

- 896 Arnulf ovládl část Panonie, získanou Svatoplukem v letech 883/884
- 896 příkladu českých knížat se chopilo i sousední knížectví srbské a přidalo se k Bavorům

- Moravané dovolili oslabeným Maďarům po jejich porážce od Bulharů usídlit se v Potisí a ti se stali dočasně jejich spojenci proti Bavorům

- 897 Čechové prosí císaře Arnulfa, aby je bránil proti Moravanům

- 898 válka mezi bratry Mojzírem II. a Svatoplukem II., vojsko císaře Arnulfa bojuje na straně nitranského Svatopluka II.

- 899/901 částečná stabilizace poměrů na Moravě. Mojmír II. získal vliv nad územím Východní Marky

- v Římě potvrzena moravská církev v rozsahu arcibiskupství a tří biskupství

- 900 vpád bavorského vojska na Moravu

- 901 uzavřen bavorsko-moravský mír proti Maďarům

- 902 a 906 Maďaři dvakrát napadli Moravu, vždy byli poraženi

- 907 u Prešpurku /Bratislavy/ poráží Maďaři bavorská vojska a spojence Moravanů

- 907 - 1000 konec existence Velké Moravy

- po 907 oslabená Morava se nedokázala bránit maďarským nájezdům

- 919/924 Nitransko obsazeno Maďary

- ? – 924/925 Moravané za poskytnutí míru donuceni Maďarům odvádět poplatky, v této době byla již ukončena činnost moravského arcibiskupství a poslední členové mojzírovské dynastie se pravděpodobně uchýlili do Salcburku

- ? – 919/924 Maďaři obsadili jižní Nitransko

- 2. pol. 10. st. vlastní Morava existuje jako státní útvar i nadále, má i svého biskupa. Je však zcela poplatná maďarské moci. Projevuje se úpadek ve všech oblastech života – ekonomice, společenské organizaci, státnosti i kultuře

- 973 založeno biskupství pražské, kam je začleněna i Morava

- 976 je jmenován moravský biskup Vracen

- po 1003 – 1017 polský Boleslav Chrabrý ovládl Moravu po Dunaj a Tisu. Za jeho vlády řídil moravskou církev biskup Vracen
- 1017 Moravané bojovali na straně Poláků proti spojeným Němcům a Čechům
- 1021/28 – 1034 Morava obsazena vojsky českého knížete Oldřicha a jeho syna Břetislava. Břetislav se stal moravským knížetem a pokusil se vybudovat vlastní panství na území bývalé Velké Moravy. Počátky moravského mincovnictví
- 1030/31 moravská církev podřízena pražskému biskupovi
- 1034 - 1055 Břetislav I. českým knížetem. Po smrti svého otce se orientoval na Čechy, s čímž souvisí i územní ztráty Moravy. Území na jih od Dyje získala Východní Marka, jihovýchod od Váhu k dolnímu toku Moravy Maďaři
- 1048 založení benediktinského kláštera v Rajhradě
- 1054 Břetislavem přijat nástupnický zákon. Na pražský trůn měl nastupovat nejstarší z rodu Přemyslovců. Mladší synové dostali podíly na Moravě.
- 1055 Morava rozdělena na tři úděly: Olomoucko, Brněnsko a Znojmsko a svěřena Břetislavovým synům Vratislavovi, Konrádovi a Otovi
- 1055 - 1061 českým knížetem první syn Břetislava I. - Spytihněv
- 1055 nově uspořádal poměry na Moravě. Své bratry vypudil z jejich údělů a obsadil hrady Brno, Olomouc a Znojmo svými lidmi. Zajal a odstranil většinu představitelů domácích aristokracie Moravanů a nahradil ji Čechy. Jejich majetek vyvlastnil a získal tak veškerý pozemkový fond Moravy ve prospěch přemyslovske dynastie
- 1058 navrátil Olomoucko Vratislavovi. Brno a Znojmo si však ponechal
- 1061 - 1092 českým knížetem a později králem druhý syn Břetislava I. - Vratislav II.
- 1061 navrátil Brněnsko Konrádovi a přidal Znojmsko, za které Ota obdržel Olomoucko
- 1063 Vratislav II. založil olomoucké biskupství, prvním biskupem Jan
- 1085 - 1089 olomoucké biskupství spojeno s pražským za biskupa Jaromíra, po jeho smrti opět osamostatněno, olomouckým biskupem Vecel
- 1087 zemřel olomoucký kníže Ota. Po jeho smrti vládla v údělu za jeho nezletilé syny Svatopluka a Otu jejich matka

- 1091 vojenská výprava českého krále Vratislava II. na Moravu, obležení Brna končí smírem
- 1092 českým knížetem se stává údělný kníže brněnský a znojemský Konrád. Jeho první syn obdržel Znojemsko – Litold, druhý syn obdržel Brněnsko - Oldřich
- 1092 olomouckým biskupem Ondřej

- 1092 - 1100 českým knížetem Břetislav II., první syn Vratislava II.
- 1099 vypudil Oldřicha i Litolda z jejich údělů a předal je svému bratru Bořivoji

- 1101 - 1107 českým knížetem se stává druhý syn Vratislava II. - Bořivoj II. Oldřich a Litold se zmocnili opět svých údělů Brněnska a Znojemska, ve kterých zůstali až do své smrti
- 1104 olomouckým biskupem Petr, po něm Jan II.

- 1107 - 1109 českým knížetem olomoucký kníže Svatopluk. Na Olomoucku vládne jeho bratr Ota II.

- 1109 - 1125 českým knížetem Vladislav I., bratr Bořivoje II. a třetí syn Vratislava II.
- 1112 zemřel znojemský Litold, jeho úděl převzal jeho bratr brněnský Oldřich
- 1113 zemřel brněnský a znojemský kníže Oldřich
- 1115 - 1123 brněnský a znojemský úděl spravoval pro nezletilost dědiců bratr Vladislava I. - Soběslav
- 1123 Vladislav I. vypudil Soběslava z Moravy. Brněnsko obdržel Ota II. Olomoucký, Znojemsko dědic Konrád II., syn Litolda

- 1125 - 1140 českým knížetem čtvrtý syn Vratislava II. – Soběslav I.
- 1126 Soběslav I. porazil u Chlumce vojska německého krále Lothara III. a Oty II. Olomouckého, usilujícího o český knížecí stolec. Ota II. padl. Brněnsko obdržel syn Oldřicha Brněnského Vratislav, Olomoucko Václav, syn Svatopluka a synovec Oty II.
- 1126 olomouckým biskupem Jindřich Zdík
- 1130 zemřel olomoucký Václav, správy údělu se ujal přímo Soběslav I.

- 1140 - 1172 českým knížetem a později králem syn Vladislava I. – Vladislav II.
- 1140 Vladislav II. navrátil Olomoucko synovi Oty II. – Otovi III.
- 1142 vpád knížete Konráda II. Znojemského do Čech, v bitvě nedaleko Kutné Hory porazil české vojsko knížete Vladislava II., Moravané oblehli Prahu, český kníže utekl do Německa, s pomocí německého vojska vytlačil Moravany a v příštích dvou letech obsadil Moravu
- 1150 olomouckým biskupem Jan III.
- 1156 zemřel brněnský Vratislav
- 1157 olomouckým biskupem Jan IV.
- 1158 Vladislav II. se stal králem
- 1160 zemřel olomoucký Ota III., Vladislav II. svěřil úděl svému synovi Bedřichovi
- 1161 zemřel znojemský Konrád II. Vládu v údělu převzal jeho syn Konrád Ota.
- 1172 - 1173 českým knížetem syn Vladislava II., Bedřich
- 1172 olomouckým biskupem Dětleb
- 1173 Bedřich byl císařem Barbarosou zbaven knížecího stolce
- 1173 - 1178 českým knížetem první syn Soběslava I. – Soběslav II. Olomoucký úděl předal svému bratru Oldřichovi, brněnský úděl bratru Václavovi, který po časy nahradil Oldřicha v Olomoucku
- 1178 - 1189 českým knížetem se opět stává Bedřich
- 1179 olomoucký údělný kníže Václav donucen uprchnout z Moravy. Konrád Ota Znojemský, který již dříve ovládl Brněnsko, začal usilovat o vládu nad celou Moravou
- 1181 olomouckým biskupem Pelhřím
- 1182 Konrád Ota se zmocnil Prahy, Bedřich uprchl do Řezna
- 1182 září v Řezně německý císař Barbarosa znovu potvrdil Bedřicha českým knížetem. Konrád Ota však obdržel celou Moravu jako „samostatné markrabství moravské“ – přímé říšské léno, vyňaté z pravomoci českého panovníka. Tím došlo k faktickému rozdělení českého státu

- 1182 - 1189 moravským markrabětem Konrád Ota Znojemský, jehož sídelním městem zůstalo Znojmo
- 1185 pros. 10. bitva u Loděnic na Moravě mezi českým a moravským vojskem o znovuzískání vlivu Bedřicha na Moravu; skončila bez úspěchu a Konrád Ota až do smrti Bedřicha zachoval úplnou samostatnost Moravy
- 1186 olomouckým biskupem Kaim
- 1189 - 1191 českým knížetem Konrád Ota Znojemský jako Konrád II. Sjednotil Moravu a Čechy opět v jeden státní celek
- 1189 statuta Konráda Oty pro Moravu
- 1191 - 1193 moravským markrabětem nejmladší syn krále Vladislava II. Vladislav Jindřich
- 1191 českým knížetem bývalý údělný kníže olomoucký Václav II., syn Soběslava I.
- 1192/1193 českým knížetem starší syn krále Vladislava II. – Přemysl Otakar I.
- 1193 - 1197 českým knížetem je s pomocí císaře Jindřicha VI. synovec Vladislava I., pražský biskup Jindřich Břetislav. Vládl jako český kníže, moravský markrabě a pražský biskup
- 1193 markrabě Vladislav Jindřich z Moravy vypuzen
- 1194 olomouckým biskupem Engelbert
- 1197 - 1222 moravským markrabětem opět Vladislav Jindřich. Konec údělných knížectví na Moravě, zemi vládne jeden markrabě
- 1197 českým knížetem a později dědičným králem se opět stává Přemysl Otakar I. Se svým bratrem Vladislavem Jindřichem se dohodli na paritním postavení Moravy a Čech, tj. českomoravské konfederaci
- 1199 olomouckým biskupem Jan V. Bavor
- 1202 olomouckým biskupem Robert
- 1222 markrabě Vladislav Jindřich zemřel bez potomků
- 1222 - 1224 vlády na Moravě se ujal sám Přemysl I. Otakar

- 1224 - 1228 moravským markrabětem syn Přemysla I. Otakara Vladislav. Markrabětem se stal z vůle českého krále a král zde vystupuje jako první držitel markrabství vůči říši a markrabě je pouze jeho zástupce v zemi
- 1128 - 1239 moravským markrabětem po smrti Vladislava je mladší bratr Přemysl
- 1230 českým králem po smrti svého otce Václav I.
- 1237 vzpoura moravského markraběte Přemysla proti bratru, českému králi Václavu I.; téhož roku potlačena
- 1239 - 1246 vlády na Moravě se po smrti markraběte Přemysla ujímá přímo král Václav I.
- 1240 olomouckým biskupem Vilém a současně Konrád z Friedberku
- 1241 tatarský vpád na Moravu, země zpustošena, polsko-slezské vojsko zničeno u Lehnice, Opava dobytá, Čechy se uchránily
- 1245 olomouckým biskupem Bruno ze Schaumburku
- 1247 moravským markrabětem nejstarší syn Václava I. Vladislav
- 1247 - 1253 moravským markrabětem po smrti Vladislava jeho mladší bratr Přemysl Otakar. Za své sídlo měl Brno, kde začal budovat nový sídelní hrad – Špilberk
- 1251 moravský markrabě Přemysl získal vévodství rakouské
- 1253 - 1278 českým králem po smrti Václava I. – Přemysl II. Otakar
- 1253 Přemysl II. Otakar si ponechal vedle titulu krále i titul markraběte a Moravu spravoval sám. Neobnovil markrabský úřad a nevytvořil hejtmanskou ani místodržitelenskou správu
- 1278 bitva na Moravském poli. Přemysl II. Otakar poražen vojsky císaře Rudolfa Habsburského, v bitvě padl
- 1278 - 1305 českým králem mladistvý syn Přemysla – Václav II.
- 1278 Morava obsazena vojsky Rudolfa Habsburského, Čechy vojsky braniborského markraběte Oty
- 1281 olomouckým biskupem Dětřich

- 1283 vlády v Čechách a na Moravě se ujímá Václav II. Cizí vojska nucena opustit území Moravy a Čech. Václav II. opět vytvořil vlastní moravskou správu, byla obnovena i dvorská kancelář pro Moravu v Brně
- 1297 dvorská kancelář v Brně je zrušena a její agenda předána dvorskému kancléři českému
- 1298 je ustanoven úřad zemského hejtmana moravského, jako zástupce markraběte ve všech výkonech a úředních jednáních. Přes zrušení vlastní dvorské kanceláře se tak výrazně upevnila zemská samospráva
- 1302 olomouckým biskupem Jan VI.
- 1304 Rudolf Habsburský a Karel Robert vpadli na jižní Moravu, dobyli Mikulov, Ivančice, kumáni pronikli až k Brnu
- 1305 - 1306 českým králem po smrti Václava II. jeho syn Václav III.
- 1306 srp. 4. Václav III. zavražděn v Olomouci, jeho smrtí vymírá přemyslovský rod po meči
- 1306 - 1310 boj o přemyslovské dědictví mezi Habsburky a Jindřichem Korutanským
- 1306 českým králem Rudolf Habsburský, manžel královny vdovy Alžběty Rejčky
- 1307 leden na zemském sněmu ve Znojmě přijat Rudolf za markraběte
- 1308 po smrti Rudolfa českým králem zvolen Jindřich Korutanský, manžel Anny, dcery Václava II.
- 1310 - 1334 přímá vláda českého krále Jana Lucemburského
- 1310 Jan Lucemburský zvolen českým králem. Vlády v Markrabství moravském se ujal jako český král, markraběcího titulu nepoužíval. Potvrdil všechna moravská privilegia. Zemským hejtmanem ustanoven Jan z Vartenberka
- 1311 olomouckým biskupem Petr z Konice
- 1316 olomouckým biskupem Konrád
- 1317 zemským hejtmanem olomoucký biskup Konrád
- 1320 zemským hejtmanem Jindřich z Lipé již předtím zastupující správce krále v Čechách a na Moravě
- 1326 olomouckým biskupem Jindřich Berka z Dubé

- 1330 zemským hejtmanem Jan z Boskovic

- 1334 - 1349 moravským markrabětem Karel IV., syn Jana Lucemburského
- 1334 Karel IV. Převzal titul markraběte moravského a správu Moravy i Čech. Na Moravě ponechal v platnosti zemské právo a instituce, neobsadil však hejtmanský úřad
- 1334 olomouckým biskupem Jan VII. Volek
- 1337 sídlem manželky Karla IV. Blanky z Valois se stává Brno – do r. 1340
- 1344 olomoucké biskupství podřízeno nově vzniklému arcibiskupství pražskému
- 1346 Karel IV., markrabě moravský, zvolen římským králem
- 1346 srpen v bitvě u Kresčaku padl Jan Lucemburský
- 1346 Karel IV. korunován českým králem
- 1348 Karel IV. reorganizoval soudnictví na Moravě. Z několika provincionálních soudů vznikly dva zemské soudy – olomoucký a brněnský, které vedly dvoje zemské desky pro svobodné statky šlechty
- 1348 Karel IV. jako římský král nově vymezil vztah Moravy k českému státu. Ve státoprávním privilegiu ze 7. dubna prohlásil, že markrabství moravské, biskupství olomoucké a vévodství opavské spadají jako léna českých králů pod zákonodárství koruny českého království. Tento krok měl posílit soudržnost zemí české koruny

- 1349 - 1375 moravským markrabětem bratr Karla IV. Jan Jindřich
- 1349 Karel IV. udělil Janu Jindřichovi dědičně markrabství moravské. Sídelním městem Jana Jindřicha se stalo Brno, rezidencí hrad Špilberk. Za jeho panování se upevnila oblast přímé markrabské vlády na Moravě
- 1351 olomouckým biskupem Jan VIII. Očko z Vlašimi
- 1364 olomouckým biskupem Jan ze Středy
- 1372 markrabě povolil městské radě brněnské jmenovat svobodně rychtáře – jediný případ v zemích koruny české před husitskými válkami

- 1375 - 1411 moravským markrabětem Jošt Lucemburský, nejmladší syn Jana Jindřicha
- 1375 zemřel Jan Jindřich

- 1375 Jošt zdědil vládu na Moravě a titul markrabě a pán Moravy. Jeho bratři Jan Soběslav a Prokop obdrželi do správy některá významná místa na Moravě a tituly mladší markrabě
- 1378 českým králem Václav IV., syn Karla IV. Jeho bratranec, moravský markrabě Jošt proti němu vedl odboj. Na straně Václava IV. Joštův bratr Prokop
- 1380 Jan Soběslav se stává litomyšlským biskupem
- 1380 olomouckým biskupem Petr Jelíto, bývalý arcibiskup magdeburský
- 1387 Jan Soběslav krátce biskupem olomouckým, od listopadu patriarchou aquilejským
- 1388 olomouckým biskupem Mikuláš z Oseka a Ryzmburku
- 1388 markrabě Jošt získal braniborskou marku
- 1394 zemřel Jan Soběslav
- 1397 olomouckým biskupem Jan IX. Mráz, bývalý biskup lubusský
- 1402/1403 Prokop Moravský vězněn v Prešpurku /Bratislavě/ odpůrcem Václava IV. jeho bratrem uherským králem Zikmundem Lucemburským
- 1403 olomouckým biskupem Lacek z Kravář
- 1404 obléhání Znojma rakouským a uherským vojskem
- 1405 zemřel Prokop Moravský
- 1408 olomouckým biskupem Konrád z Vechty
- 1410 markrabě Jošt zvolen římsko-německým králem
- 1411 zemřel markrabě Jošt. Jeho smrtí vymřela moravská větev Lucemburků

- 1411 - 1419 vlády na Moravě se ujal přímo Václav IV. Znovu tak spojil český královský a moravský markrabský úřad. Jmenoval zemského hejtmana husitu Lacka z Kravář. Zemská správa na Moravě se dostala plně do rukou panské šlechty
- 1411 moravským hejtmanem Lacek z Kravář
- 1413 olomouckým biskupem Václav Králík z Bubenic
- 1415 list moravské šlechty králi Zikmundovi, aby propustil Jana Husa a umožnil mu slyšení

- 1416 moravským hejtmanem Petr Strážnický z Kravář
- 1416 olomouckým biskupem Jan XII. Železný
- 1419 zemřel Václav IV.

- 1420 - 1423 přímá vláda českého a uherského krále Zikmunda Lucemburského
- 1420 českým králem Zikmund Lucemburský, Čechy v rukou husitů. Vlady na Moravě se Zikmund ujal jako český král, za zemského hejtmana dosadil katolíka Jindřicha Plumlovského z Kravář
- 1420 bitva pod Vyšehradem, porážka Zikmunda husity a pražany. Jindřich Plumlovský zde padl s moravskou šlechtou
- 1421 Zikmund na Moravě, kde bojuje proti moravskému husitství. Zemským hejtmanem se stává Vilém z Pernštejna
- 1422 Zikmund se vzdal úsilí o rekatolizaci moravských husitů. Na místo hejtmana dosadil opět husitu Petra Strážnického

- 1423 - 1439 moravským markrabětem Albrecht Rakouský
- 1423 Zikmund předal Moravu v léno a titul markraběte svému zeti Albrechtu
- 1424 Albrecht jako moravský markrabě přijal v Brně hold zemského sněmu a potvrdil všechna zemská privilegia a svobody
- 1325/1426 Petra Strážnického, který přešel na stranu nepřátel Albrechta, vystřídal v hejtmanském úřadu Hašek z Valdštejna
- 1426 Albrecht prohrál bitvu o Břeclav, tím ztroskotalo jeho úsilí o likvidaci moravského husitství
- 1427 zemským hejtmanem Jan z Lomnice
- 1428 vpád českých husitů na Moravu, obsazen Uherský Brod
- 1429/1430 husitské výpravy Moravanů do Německa
- 1430 olomouckým biskupem Konrád ze Zvole
- 1431 poslední pokusy Albrechta o zlomení moci husitů na Moravě i v Čechách. Naprostá většina moravské šlechty je husitská
- 1432 vpád Prokopa Holého na Moravu
- 1434 olomouckým biskupem Pavel z Miličína

- 1435 jednání na sjezdu v Brně mezi císařem Zikmundem, legáty basilejského koncilu, husity a panstvem o kompakтата
- 1436 vyhlášení kompaktát v Jihlavě. Zikmund Lucemburský vstupuje na český trůn
- 1436 zemským hejtmanem Vaněk z Boskovic
- 1437 zemřel Zikmund Lucemburský
- 1437 Albrecht Rakouský zvolen českým králem. S jeho nástupem na český trůn se opět personálně sjednotil královský a markrabský úřad
- 1439 zemřel Albrecht Rakouský

1439 - 1453 období hejtmanské vlády

- 1439 po obnovení zemského landfrídu faktickou vládu na Moravě nadále vykonává zemský hejtman a Morava se tak stává typickou stavovskou zemí
- 1440 zemským hejtmanem Jan Tovačovský z Cimburka. Za jeho vedení Morava vystupovala jako téměř suverénní stát
- 1450 olomouckým biskupem Jan XIII. Ház
- 1451/1452 po období soupeření různých stran se zemským správcem Čech stává Jiří z Poděbrad

1453 - 1457 moravským markrabětem Ladislav Pohrobek

- 1453 červen 6. na zemském sněmu v Brně přijat syn Albrechta Rakouského Ladislav Pohrobek za markraběte a pána Moravy; tedy dříve než se stal českým králem
- 1453 říjen 28 Ladislav Pohrobek korunován za českého krále. Jiří z Poděbrad zůstal i nadále zemským správcem Čech
- 1454 olomouckým biskupem Bohuslav ze Zvole
- 1455 Ladislav Pohrobek nově ustavil desetičlennou regentskou vládu Moravy v čele se zemským hejtmanem Janem Tovačovským z Cimburka
- 1457 zemřel Ladislav Pohrobek

1458 - 1469 moravským markrabětem český král Jiří z Poděbrad. Válka s Uhry i s Čechy

- 1458 Jiří z Poděbrad zvolen českým králem
- 1458 zemský sněm v Brně přijal Jiřího z Poděbrad za markraběte a pána Moravy
- 1459 zemským hejtmanem Ctibor Tovačovský z Cimburka
- 1459 olomouckým biskupem Tas Černoohorský z Boskovic
- 1462 císař Fridrich III. za vojenské zásluhy moravských vojsk v jeho prospěch povýšil znak markrabství. Dosavadní bílá a červená barva šachovnice, do které je umístěna orlice, je změněna na zlatou a červenou
- 1462 zrušena kompaktáta Piem II.
- 1466 po vydání papežovy klatby na českého krále Jiřího z Poděbrad se na Moravě rozpoutala válka o uchopení moci
- 1467 čtyři největší moravská města Brno, Olomouc, Znojmo a Jihlava vyhlásila papežské buly a detronizovala Jiřího z Poděbrad
- 1467 Jiří z Poděbrad jmenoval moravským zemským hejtmanem svého syna Viktorína z Kunštátu
- 1468 Jiřímu z Poděbrad vypověděl válku uherský král Matyáš Korvín, obléhání Třebíče Matyášem Korvínem
- 1468/1469 Matyáš Korvín postupně obsadil celou Moravu
- 1469 - 1490 moravským markrabětem uherský král Matyáš Korvín
- 1469 duben Matyáš Korvín katolickou ligou české koruny přijat v Olomouci za českého krále. V návaznosti na to je uznán moravskými stavy za markraběte a pána Moravy
- 1469 zemským hejtmanem opět Ctibor Tovačovský z Cimburka
- 1471 červen zemřel Jiří z Poděbrad
- 1471 srpen za českého krále korunován Vladislav Jagellonský
- 1471/1478 Morava nadále v rukou Matyáše Korvína. Válka mezi ním a Vladislavem Jagellonským
- 1478/1479 smlouvy mezi Matyášem a Vladislavem o rozdělení české koruny potvrzené zemskými sněmy. Matyáš Korvín uznán za pána Moravy a části Slezska. Vnitřní vláda v zemi plně v rukou moravské šlechty
- 1484 olomouckým administrátorem Jan Filipec

- 1487 olomouckým administrátorem Jan Vitic

- 1490 zemřel Matyáš Korvín

1490 - 1516 vládcem Moravy český král Vladislav Jagellonský, současně král uherský

- 1490 Vladislav Jagellonský se stává jako český král panovníkem ve všech zemích české koruny. Morava přijala nového pána bez námitek. Jeho vliv na Moravu po celé období vlády je minimální a vnitřní politický život země je zcela autonomní

- 1493 olomouckým biskupem Jan XV. Borgia

- 1494 po smrti Ctibora Tovačovského se stává zemským hejtmanem Vratislav z Pernštejna

- 1496 zemským hejtmanem Jan Meziříčský z Lomnice

- 1497 olomouckým biskupem Stanislav Thurzo

- 1515 zemským hejtmanem Jan z Pernštejna

- 1516 zemřel Vladislav Jagellonský

1516 - 1526 vládcem Moravy český a uherský král Ludvík Jagellonský

- 1516 českým a uherským králem syn Vladislava Ludvík. Jeho vliv na Moravu byl stejně jako u jeho otce minimální

- 1519 zemským hejtmanem Albrecht z Boskovic

- 1523 zemským hejtmanem Jan Kuna z Kunštátu

- 1526 v bitvě u Moháče zahynul král Ludvík Jagellonský. Jeho smrtí vymírá Jagellonský rod

1526 - 1564 pánem Moravy český a uherský král Ferdinand I. Habsburský

- 1526 českým králem zvolen Ferdinand I. Habsburský. Jeho volbou bylo vytvořeno soustátí tří středověkých státních útvarů - rakouských zemí, zemí české koruny a zemí uherské koruny. Na sněmu v Olomouci uznána královna Anna za dědičku markrabství a Ferdinand přijat za panovníka

- 1526 září zemským sněmem v Brně zvolen hejtmanem Jan z Pernštejna

- 1527 duben zemským sněmem v Brně byl Ferdinand I. přijat za markraběte. Potvrdil Moravanům všechna dřívější privilegia českých králů
- 1529 pro zajištění obrany proti Turkům byla Morava rozdělena do čtyř vojenských krajů
- 1530 moravským hejtmanem Jan Kuna z Kunštátu
- 1530/1540 zavádění berního systému, který je pod kontrolou stavu. Moravská daň se ustálila jako čtvrtina až třetina daně Čech. Moravská královská města se stávají součástí středoevropského reformačního ruchu - rozvoj novokřtěnců na Moravě. Vzrůstá odpor šlechty proti habsburskému centralismu a absolutismu
- 1540 červen-září moravským hejtmanem Kryštof z Boskovic na Třebové, po něm téhož roku Václav z Ludanic na Chropyni
- 1540 olomouckým biskupem Jan Zdoubek ze Zdenína
- 1541 olomouckým biskupem Jan XVI. Doubravský
- 1546/1547 v Čechách povstání stavů proti absolutizační politice Ferdinanda I. Zůstalo omezeno na území Čech, Moravy se nedotklo
- po 1547 po porážce českého povstání umožnily lepší poměry na Moravě rozmach novokřtěnců a Jednoty bratrské, která sem přenesla i svoji tiskárnu
- 1549 českým sněmem schváleno nástupnictví Maxmiliána II. Na žádost Ferdinanda I. nástupnictví potvrdily zemské sněmy Moravy a Slezska
- 1553 olomouckým biskupem Marek Kuen, podřízen již arcibiskupu mohučskému
- 1561 zemským hejtmanem Pertolt z Lipé
- 1562 Maxmilián II. korunován v Praze na českého krále - dvojvládí
- 1563 na zemském sněmu v Olomouci přijal Maxmilián II. hold Moravanů a potvrdil jim stejná privilegia jako Ferdinand I.
- 1564 zemřel Ferdinand I.
- 1562 - 1576 vláda Maxmiliána II.
- 1565 olomouckým biskupem Vilém Prusínovský z Víckova, podřízen arcibiskupovi mohučskému
- 1566 v Olomouci založeno jezuitské gymnasium, základ budoucí university

- 1567 na zemském sněmu byl za přítomnosti Maxmiliána obnoven landfrid a úřady; zemským hejtmanem Zachariáš z Hradce
- 1573 zemským hejtmanem Zdeněk Lev z Rožmitálu
- 1573 císař Maxmilián II. udělil olomoucké jezuitské koleji práva university
- 1574 olomouckým biskupem Tomáš Albín, podřízen arcibiskupovi mohučskému
- 1575 českým králem korunován syn Maxmiliána II. Rudolf II.
- 1576 zemřel Maxmilián II.

- 1576 - 1600 vláda Rudolfa II.
za jeho života se plně prosadila změna vládního stylu směrem k absolutismu
- 1576 olomouckým biskupem Jan XVIII. Mezon z Telče, podřízen arcibiskupovi mohučskému
- 1577 na moravském zemském sněmu se Rudolf II. ujal vlády na Moravě a potvrdil všechna privilegia ve stejné podobě jako Ferdinand I.
- 1579 olomouckým biskupem Stanislav Pavlovský
- 1579 zemským hejtmanem Hanus Haugvic z Biskupic
- 1582 zemským hejtmanem Hynek Brtnický z Valdštejna
- 1590 zemským hejtmanem Hynek starší Bruntálský
- 1594 zemským hejtmanem Fridrich starší ze Žerotína
- 1599 zemským hejtmanem Jáchym Haugvic z Biskupic
- 1599 olomouckým biskupem Kardinál František z Dietrichštejna
- 1602 zemským hejtmanem Jan Bruntálský z Vrbna
- 1604 zemským hejtmanem Ladislav Berka z Dubé
- 1605 správce rakouských zemí mladší bratr Rudolfa II. - Matyáš uzavřel mír se sedmihradským knížetem Bočkajem a dohodu s Uhry namířenou proti Rudolfovi II.
- 1605 vpád bočkajovských povstalců na Moravu
- 1606 Matyáš uzavřel dohodu s Turky o míru, který však Rudolf odmítl potvrdit. Na základě toho Matyáš uzavřel spolek s uherskými a rakouskými stavy na obranu míru tzv. konfederaci

- 1608 duben moravský zemský sněm v Ivančicích rozhodl o připojení Moravy ke konfederaci

- 1608 - 1619 vláda Matyáše

- 1608 květen český sněm v Praze rozhodl, že Čechy stejně jako Slezsko zůstanou věrny Rudolfovi, což konfederanti považovali za zradu

- 1608 červen na základě jednání mezi císařem Rudolfem II., Matyášem a stavy všech zúčastněných zemí, byla uzavřena tzv. Libeňská smlouva. Dle ní si Rudolf II. ponechá vládu v Čechách, Slezsku a obou Lužicích a císařskou hodnost; vládu v zemích konfederace tj., Uhrách, Rakousku a Moravě předá Matyášovi. Země české koruny tak byly rozděleny

- 1608 červenec na zemském sněmu potvrdil Matyáš zemská privilegia v dosavadním znění; hejtmanem Karel starší ze Žerotína. Za jeho hejtmanství vrcholila stavovská vláda a zemská autonomie Moravy

- 1612 zemřel císař Rudolf II.

- 1612 Matyáš je v Praze korunován za českého krále. Čechy a Morava jsou opět sjednoceny pod jedním panovníkem. Dohodou mezi stavy obou zemí byla potvrzena autonomie Moravy v rámci zemí české koruny. Kompetence české kanceláře jako úřadu českého krále je na Moravě omezena a podrobena kontrole zemských orgánů

- 1614 jako následek nesplnění nadějí evangeliků vkládaných do vlády Matyáše, jejich vůdce Karel starší ze Žerotína rezignuje na úřad zemského hejtmana. Karel starší ze Žerotína rezignuje na úřad zemského hejtmana. Karel starší byl považován za význačného politika středoevropského významu a byl znám jako vášnivý obhájce moravských zemských svobod a privilegií

- 1615 zemským hejtmanem - katolík Ladislav Lobkovic

- 1616 v Čechách se zformovalo radikální protestantské křídlo pod vedením Jindřicha z Thúrnů

- 1617 červen na českém zemském sněmu přijat za následníka trůnu a korunován Ferdinand Štýrský jako Ferdinand II.

- 1617 srpen na výzvu Matyáše byl Ferdinand přijat na Moravě za budoucího markraběte

- 1618 květen vystoupení radikálního křídla stavovské opozice v Čechách - defenestrace členů Matyášovy vlády. Zahájeno české stavovské povstání. Na českém sněmu zvoleno direktorium, které se ujalo správy Čech

- 1618 červen na zemském sněmu v Brně byl odmítnut návrh připojit se k povstání. Bylo však vysláno poselství do Vídně a Prahy k jednání o konfederaci
- 1619 březen zemřel císař Matyáš
- 1619 - 1620 vláda Fridricha Falckého
- 1619 červenec 31. na generálním sněmu zemí koruny české byla vyhlášena konfederace. Konfederace byla pokusem o vytvoření českého státu jako federace autonomních zemí, vyvrcholením snah o novou úpravu vzájemného vztahu Čech a Moravy. Jediným společným úřadem konfederace zůstala česká kancelář. Její pravomoc byla však značně omezena
- 1619 srpen 16. ke konfederaci se připojily rakouské země
- 1619 srpen 27. všemi zeměmi konfederace zvolen za krále Fridrich Falcký. Habsburkové byli sesazeni
- 1619 listopad 4. na moravském zemském sněmu zvítězila radikální strana. Zemským hejtmanem zvolen Ladislav Velen z Žerotína
- 1620 únor na moravském zemském sněmu se Fridrich Falcký ujal vlády na Moravě a potvrdil všechna moravská privilegia i další požadavky
- 1620 léto rakouské země obsazeny legistickými vojsky - spojenci Ferdinanda II.
- 1620 listopad bitva na Bílé hoře- české vojsko konfederace poraženo vojsky císaře Ferdinanda II. Král Fridrich Falcký uprchl ze země. Praha se vzdala a Čechové kromě Mansfelda se vydali na milost
- 1620 prosinec na moravském zemském sněmu poražena Velenova strana kapitulanty. Ladislav Velen s několika věrnými prchl ze země. Morava vojensky kapitulovala a během prosince a ledna byla obsazena císařským vojskem
- 1620 - 1637 vláda Ferdinanda II
za jeho vlády trvá třicetiletá válka
- 1621 povstání Valachů, potlačeno Albrechtem Valdštejnem
- 1621 vpád Betlena Gábora na moravsko-slovenské pomezí
- 1621 leden kardinál František Ditrichštejn jmenován císařským komisařem na Moravě
- 1622 vyšetřování a soudní proces s moravskými povstanci proti Ferdinandu II; předseda tribunálu kardinál František Ditrichštejn
- 1622 listopad v Brně vyneseny rozsudky - konfiskace majetku, vězení; na rozdíl od Čech nejsou účastníci povstání popraveni

- 1626 Mansfeldův vpád na Moravu, vytlačen Valdštejnem
- 1626/1627 druhé povstání Valachů
- 1628 květen vydáno Obnovené zřízení zemské pro Moravu - markrabě nastupuje dědičným právem, omezení moci stavů, rekatolizace
- 1628 červen Ferdinand III. korunovaný král český, přijal hold moravských stavů ve Znojmě
- 1636 olomouckým biskupem Jan Arnošt Platejs z Plattenštejna
- 1637 zřízen královský tribunál na Moravě se sídlem v Brně
- 1637 olomouckým biskupem Leopold Vilém
- 1637 únor zemřel císař Ferdinand II., nastoupil Ferdinand III.

- 1637 - 1657 vláda Ferdinanda III.
za jeho vlády trvá třicetiletá válka
- 1640 Julius Salm odvolán z úřadu zemského hejtmana Moravy
- 1641/1642 královský tribunál přeložen z Olomouce do Brna, sem převezeny i zemské desky olomouckého kraje - Brno hlavním městem Moravy
- 1642 - 1648 zemským hejtmanem Moravy Kryštof Pavel Lichtenštejn- Kastelkorn
- 1642 švédský vpád na Moravu pod gen. L. Torstenssonem, obsazena Olomouc
- 1643 neúspěšný švédský útok na Brno
- 1644 porážka valašského povstání, popravy delikventů v Brně (přes 200 lidí)
- 1644/1645 císařští marně obléhají Olomouc, obsazenou Švédy
- 1645 švédský vpád na Moravu, obsazena Jihlava, Znojmo
- 1645 květen-srpen obléhání Brna Švédy pod gen. Torstenssonem; město odolalo, obhájce R. de Souches
- 1646 císařští obsazují Znojmo, Mikulov
- 1647 obléhání Jihlavy císařskými, švédský plukovník Osterling padl, město obsazeno na volný odchod švédské posádky
- 1647 zemřel Ferdinand IV., král český, ještě za života svého otce
- 1648 zemským hejtmanem a předsedou královského tribunálu Jan Rottal

- 1648 uzavřen vestfálský mír, konec třicetileté války, ustavení obnoveného zřízení zemského zůstávají definitivně v platnosti; druhé znevolnění, absolutismus, rekatolizace
- 1650 dokončen odchod Švédů z Moravy, vyklizena Olomouc
- 1655 zemským hejtmanem Gabriel Sereny
- 1657 zemřel císař Ferdinand III., nástupcem Leopold I.

1657 - 1705 vláda císaře Leopolda I.

- 1663 olomouckým biskupem Karel I. Josef
- 1663 tatarský vpád na Moravu, část země vypálena
- 1664 olomouckým biskupem Karel II. Lichtenštejn - Kastelkorn
- 1665 zemským hejtmanem Ferdinand Ditrichštejn
- 1667 zemským hejtmanem František Karel Kolovrat Libštejnský
- 1668 na zemském sněmu je jednacím řečí němčina
- 1678 - 1685 čarodějnické procesy na severní Moravě
- 1678 ozbrojení Valaši zabránili vpádu Tokolyovských povstalců na Moravu
- 1680 vpád Tokolyho povstalců na Moravu
- 1683 obléhání Vídně od Turků, část z nich ve spojení s Tokolyho povstalci vpadla na Moravu a vyplenila některé kraje
- 1683 průchod polského vojska krále Jana Sobieského přes Moravu na pomoc Vídně
- 1695 olomouckým biskupem Karel III. Josef Lotrinský
- 1695 povstání na Hukvaldsku
- 1702 - 1714 zemským hejtmanem František Josef Obersdorf
- 1703 - 1710 vpády povstaleckých kuruců na moravsko-slovenské pomezí
- 1705 zemřel císař Leopold I. (nebyl korunován českým králem), nástupcem Josef I.

1705 - 1711 vláda císaře Josefa I.
za jeho vlády uherské vpády na Moravu

- 1706 vpád kuruců (uherských povstalců) na Moravu, popleněna jihovýchodní Morava
- 1708 vpád kurucůna Moravu, vypálen Vsetín, zatlačeni od Strážnice
- 1711 olomouckým biskupem kardinál Wolfgang Hannibal Schrattenbach
- 1711 zemřel císař Josef I., nástupcem Karel VI.

1711 - 1740 vláda císaře Karla VI.

- 1713 vydán Robotní patent pro Moravu
- 1713 císař Karel VI. vydal pragmatickou sankci o nedílném dědictví říše i v ženské linii
- 1713 - 1716 morová epidemie na Moravě
- 1714 - 1719 zemským hejtmanem Colloredo
- 1714 Morava rozdělena na šest krajů (brněnský, jihlavský, znojemský, olomoucký, prostějovský a hradištský)
- 1719 zemským hejtmanem František Josef Valdštejn
- 1720 zemským hejtmanem Maxmilián Oldřich Kounic
- 1720 říjen pragmatická sankce přijata na Moravě
- 1726 posílení násilné rekatolizace na Moravě císařským reskriptem
- 1727 zahájena stavba první císařské silnice na Moravě z Brna do Vídně a do Olomouce
- 1738 olomouckým biskupem Jakub Arnošt Lichtenštejn
- 1740 zemřel císař Karel VI., nástupcem Marie Terezie

1740 - 1780 vláda císařovny Marie Terezie
za její vlády prováděny reformy státní správy, soudnictví, odstraňování feudálních zvyklostí

- 1741 - 1742 v Praze krátká vláda vzdorokrále Karla I., korunovaného českého krále
- 1741 prosinec pruský vpád ze Slezska na Moravu, obsazena Olomouc a Přerov
- 1742 únor pruský král Bedřich obléhá Brno, hájené gen. Rothem; město se udrželo, obsazen Vyškov, Jihlava, Znojmo

- 1742 duben pruské vojsko vytlačeno z Moravy rakouským vojskem Karla Lotrinského
- 1743 duben Marie Terezie korunována českou královnou
- 1745 olomouckým biskupem kardinál Ferdinand Julius Troyer
- 1745 - 1755 stavba olomoucké pevnosti
- 1746 první pokus barona Josefa Petrasche založit na Moravě učenou společnost s vlastním časopisem; zanikla
- 1749 počátky rakouského dualismu, říše rozdělena na země českoněmecké a země uherské
- 1751 v Brně založena půjčovní banka
- 1752 královský tribunál v Brně se stal nejvyšším odvolacím soudem pro Moravu
- 1758 olomouckým biskupem Leopold Bedřich Egkh
- 1758 sjednocení měr a vah na Moravě zavedením vídeňských měr
- 1758 pruský vpád na Moravu, král Bedřich obléhá Olomouc; gen. Marschal město uhájil
- 1758 operace rakouských generálů Laudona, Živkoviče a maršála Dauna na Moravě k vyproštění Olomouce
- 1760 zřízení zemských studijních komisí pro Moravu v Olomouci při universitě; vymanění školství z církevního vlivu
- 1761 olomouckým biskupem Maxmilián Hamilton
- 1765 císař Josef II. spoluvladařem císařovny Marie Terezie
- 1770 zřízena Hospodářská společnost moravská
- 1771 říjen zřízena urbaniální komise pro Moravu
- 1773 zrušení jezuitského řádu; jeho jmění na Moravě oceněno na 2 mil. zlatých
- 1773 z 15 gymnázií zůstalo na Moravě 7 (Brno, Olomouc, Znojmo, Jihlava, Kroměříž, Mikulov, Strážnice)
- 1774 reforma obecného školství
- 1775 selské nepokoje na Moravě (Lesonice), potlačeny vojensky

- 1775 vydán Robotní patent pro Čechy a Moravu
- 1777 olomoucké biskupství povýšeno na arcibiskupství a zřízeno nové biskupství v Brně; prvním olomouckým arcibiskupem kardinál Antonín Teodor Colloredo-Waldsee, prvním brněnským biskupem Matyáš František Chorynský
- 1777 - 1780 protikatolické hnutí na Valašsku
- 1778 olomoucká universita přeložena do Brna i se studijní komisí
- 1780 umřela císařovna Marie Terezie, nástupcem Josef II.

- 1780 - 1790 vláda císaře Josefa II.
za jeho vlády reformy státní správy, omezení stavovské moci na Moravě zrušeno při reformách 40 klášterů
- 1781 vydán toleranční patent - svobodné vyznávání evangelického náboženství
- 1782 universita přeložena z Brna zpět do Olomouce a přeměněna v lyceum (jako universita zrušena)
- 1782 rakouské Slezsko spojeno administrativně s Moravou
- 1782 guberniálním presidentem Ludvík Cavriani
- 1784 v Brně založena všeobecná nemocnice u sv. Anny
- 1786 brněnským biskupem Jan Křtitel Lachenbauer
- 1786 zřízeno policejní ředitelství v Brně
- 1789 zrušeno nevolnictví - volné stěhování do měst
- 1789/1790 zavádění nové pozemkové daně na Moravě; odvoláno
- 1790 zemřel císař Josef II. (nebyl korunován českým králem), nástupcem Leopold II.

- 1790 - 1792 vláda císaře Leopolda II.
- 1790 obnoven seminář v Olomouci
- 1790 červenec moravský sněm v Brně vypracoval „Desideria moravských stavů“ - kompromis stavů s centralizační tendencí

- 1791 září korunovace Leopolda II. na českého krále, holdování stavů českých, moravských a slezských
- 1792 zemřel císař Leopold II., nástupcem František II.
- 1792- 1835 vláda císaře Františka II.
za jeho vlády napoleonské války, rozvoj průmyslu
- 1792 září korunovace Františka II. na českého krále, moravští stavové holdují společně s českými s tím, že to nemá být na újmu jejich nezávislosti
- 1796/1797 tzv. helvetské spiknutí n Českomoravské vrchovině
- 1800 brněnským biskupem Vincenc Josef Schrattenbach
- 1804 srpen prohlášeno rakouské císařství
- 1805 listopad/prosinec francouzský vpád na Moravu, bitva u Slavkova
- 1806 srpen zánik říše římské
- 1808 zřízen seminář v Brně a kadetka v Olomouci
- 1809 francouzský vpád na Moravu, obsazeno Znojmo a Brno
- 1811 olomouckým arcibiskupem kardinál Maria Tadeáš Trautmannsdorf
- 1811 státní bankrot
- 1814 první parní stroj na Moravě
- 1817 brněnským biskupem Václav Urban Stuffer
- 1818 založení Františkova zemského muzea v Brně
- 1818 stavba mírového pomníku v Brně na paměť ukončení napoleonských válek od moravských stavů
- 1819 olomouckým arcibiskupem kardinál Rudolf Jan
- 1821 selské nepokoje na Moravě
- 1827 opětně otevřena universita v Olomouci
- 1831 pokusy Trnky a Žáka o moravský jazyk
- 1831 olomouckým arcibiskupem Maria Ferdinand Chotek z Vohnína
- 1831 brněnským biskupem František Antonín Gindl
- 1831/1832 cholerová epidemie na Moravě

- 1835 zemřel císař František II., nástupcem Ferdinand V.

- 1835 - 1848 vláda císaře Ferdinanda V.
za jeho vlády rozvoj průmyslu, nástup kapitalismu

- 1836 září korunovace Ferdinanda V. českým králem, moravští stavové holdují samostatně

- 1837 olomouckým arcibiskupem kardinál Max. Josef Sommerau Beckh

- 1839 Antonín Boček moravským stavovským archivářem a historiografem

- 1839 příjezd prvního parního vlaku na Moravu z Vídně přes Břeclav do Brna

- 1841 brněnským biskupem Antonín Arnošt Schaffgotsch

- 1847 Josef Chytil moravským zemským archivářem a historiografem

- 1848 březen Svatováclavská deklarace v Praze, požadující spojení zemí koruny české s centrálními úřady v Praze

- 1848 duben moravský sněm se vyslovil proti spojení Čech a Moravy a proklamoval nezávislost na Čechách

- 1848 květen/červen v Brně moravský sněm zvaný selský rozhodl o zrušení roboty od 1.7.1848; přes potvrzení císaře, nebylo realizováno

- 1848 říjen císař Ferdinand V. utekl z Vídně do Olomouce a svolal do Kroměříže ústavodárný sněm

- 1848 prosinec 2. císař Ferdinand V. abdikoval v Olomouci ve prospěch Františka Josefa I.

- 1848 - 1916 vláda císaře Františka Josefa I.
za jeho vlády vrcholí kapitalismus, rozvoj výroby a průmyslu, růst měst

- 1849 březen Kroměřížský sněm rozeznán
patent o vyvazování z roboty

- 1850 zřízena Obchodní a živnostenská komora v Brně

- 1850 leden nová struktura nižší státní správy, vznik okresních hejtmanství; další reformy soudnictví, daní, školství (počet státních úředníků vzrostl 6x)

- 1851 prosinec Silvestrovské patenty potvrzují integritu a rozdělení korunních zemí Čech, Moravy a Slezska

- 1852 Brno přestalo být pevnostním městem

- 1854 založena Matice moravská v Brně
- 1855 při administrativní reformě vzniklo na Moravě 6 krajů, 76 okresů a 2 samostatná města; Slezsko, spojené s Moravou, tvořilo další 1 kraj, 22 okresů a 1 samostatné město
- 1858 přejmenování Moravského národního listu na Moravské noviny (vychází v brně)
- 1860 říjen říjnový diplom císaře, liberalizace, ústupky dualismu (povolování maďarštiny)
- 1861 únor únorová ústava uznává opět Slezsko jako samostatnou zemi. Říšská rada (pro neuherské země) má ve sněmovně pro Čechy 54, Moravu 22 a Slezsko 6 poslanců ve sněmovně poslanců

zemské zřízení - moravský sněm má 100 poslanců, z toho 2 virilisty (olomoucký arcibiskup a brněnský biskup)
- 1861 duben moravský sněm definoval postavení Moravy v rámci zemí koruny české - vyslovil se pro spojení s Čechami ne podřízené, ale samostatné, s vlastním vnitřním životem; na Moravě se skutečně realizovala samostatná politika (pod vedením dr. Al. Pražáka)
- 1862 zrušení krajů
- 1864 březen zemský zákon pro Moravu
- 1864 listopad moravští poslanci odešli na protest z vídeňské sněmovny (čeští opustili sněmovnu již v červnu 1863)
- 1865 září zářijový manifest císaře - ústupek před maďarskými požadavky
- 1866 únor/březen moravský zemský sněm při jednání o české vyrovnání zaujal vyčkávací stanovisko
- 1866 léto prusko-rakouská válka
12. července obsazeno Brno Prusy
- 1866 prosinec moravský zemský sněm zaujal neutrální stanovisko a odmítl federalistický i centralistický návrh státního uspořádání
- 1867 únor vznik dualismu, rozdělení říše na Rakousko-Uhersko (dva samostatné suverénní státy, zřikající se dobrovolně své suverenity pouze v oblasti zahraniční politiky, armády a financí) - nová ústava

zemské sněmy včetně českého a moravského rozpuštěny; nové volby, kde získali federalisté většinu; oba sněmy ihned rozpuštěny (český v únoru, moravský v březnu)

- 1867 duben po agitaci stát. ministra Beusta, stoupence dualismu, český i moravský zemský sněm nově zvolen, obeslal říš. radu podle požadavku vlády
- 1868 táborové hnutí (pořádání manifestačních táborů pod širým nebem za české historické právo) se rozšířilo z Čech na Moravu
- 1868 srpen moravský zemský sněm zdůrazňuje státoprávní a historické právo nejen Čechů vůči Vídni, ale i Moravanů vůči Čechům (na prvním místě podepsán olomoucký arcibiskup Furstenberg), Moravané (Pražák, Mezník) odmítli pragocentrické požadavky Riegra na generální sněm českých zemí a prosazovali plnou legislativní samostatnost
- 1871 jednání o česko-rakouské vyrovnání končí neúspěchem
- 1873 duben zvýšení poslanců poslanecké sněmovny v říšské radě pro Čechy na 92, Moravu 36, Slezsko 10 mandátů
- 1874 leden moravští poslanci si vyhradili právo samostatného postupu, čeští odmítli vstoupit do říšské rady, moravští do říšské rady vstoupili; odpor proti vídeňskému i pražskému centralismu
- 1879 čeští poslanci po opozici vstoupili na říšskou radu, vznik Českého klubu poslanců (34 z Čech a 10 z Moravy)
- 1880 duben Stremayerova jazyková nařízení vydána totožně, ale zvlášť pro Čechy a zvlášť pro Moravu - umožňují užívání češtiny v úředním styku
- 1881 leden roztržky v Českém poslaneckém klubu mj. i mezi Čechy a Moravany kvůli moravskému ministru Pražákovi
- 1891 funguje samostatný Moravský klub poslanců na říšské radě ve Vídni pod vedením A. Mezníka
- 1898 Gautschova jazyková úprava vydána zvlášť pro Čechy a zvlášť pro Moravu
- 1899 založena česká technika v Brně
- 1899 říjen Gautschova nařízení zrušena v Čechách i na Moravě
- poč. 20. stol. neúspěšné snahy o založení 2. české university v Brně
- 1905 listopad moravský zemský sněm schválil vládní návrh jazykové úpravy, zvaný moravský pakt (český sněm obdobný návrh odsunul) - kompromisní národnostní smír, rozšíření volebního práva
- 1905 listopad demonstrace za všeobecné volební práva a 2. českou universitu, krvavé srážky (na Moravě největší v Brně)
- 1909 vznik Slovanského klubu poslanců na říšské radě ve Vídni

- 1914 červenec začátek 1. světové války
persekuce českého jazyka, okleštění demokratických práv
- 1916 listopad zemřel císař František Josef I., nebyl korunován českým králem, na Moravě vládl jako markrabě; nástupcem Karel I.
- 1916 - 1918 vláda císaře Karla I.
konec Rakouska-Uherska
- 1917 duben byla krvavě rozehnána demonstrace v Prostějově
- 1918 říjen 29. vyhlášení Čsl. republiky na Moravě
- 1918 listopad 11. abdikoval císař Karel I., nebyl korunován českým králem, na Moravě vládl jako markrabě